

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
για την περίοδο 2018 - 2020**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ιανουάριος 2018

ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

Το Σχέδιο βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης¹ (Απαλλακτικός Κανονισμός).

Αρμόδια αρχή, για τη διαχείριση και εφαρμογή του Σχεδίου, είναι το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

1. Σκοπός

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην υποβοήθηση, διατήρηση και ανάπτυξη της παραδοσιακής κυπριακής Οικοτεχνίας/Χειροτεχνίας. Το έργο της Υπηρεσίας Κυπριακής Χειροτεχνίας (ΥΚΧ) συνδέεται άμεσα με την πολιτιστική κληρονομιά και την παράδοση της Κύπρου. Κύριος στόχος είναι η διάσωση, διατήρηση και προβολή της λαϊκής τέχνης και χειροτεχνίας μέσω της στήριξης των οικοτεχνών/χειροτεχνών και των πολύ μικρών ή μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα. Επίσης, στόχος της ΥΚΧ είναι η διατήρηση και αναπαραγωγή με παραδοσιακό τρόπο χειροτεχνημάτων (ειδικά αυτών που ο ιδιωτικός τομέας αδυνατεί να κατασκευάσει) και η ανάπτυξη νέων μοτίβων και προϊόντων βασισμένων στην Κυπριακή παράδοση.

2. Η ενίσχυση χορηγείται για τους ακόλουθους πολιτιστικούς σκοπούς και δραστηριότητες

Ο τομέας της χειροτεχνίας ευρύτερα αποτελείται κυρίως από οικοτεχνίες ή πολύ μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις. Ο ρόλος της ΥΚΧ είναι καθοριστικός, λαμβάνοντας υπόψη το πολύ μικρό μέγεθος των μονάδων χειροτεχνίας και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην εξεύρεση πρώτων υλών, την παραγωγή, την εμπορία και την οικονομική τους ευρωστία.

Το εύρος των δραστηριοτήτων της ΥΚΧ είναι μεγάλο και δύναται να καλύψει:

- i. Τη λειτουργία του Κέντρου Κυπριακής Χειροτεχνίας το οποίο αποτελεί σημείο αναφοράς ειδικά για τους Κύπριους οικοτέχνες/χειροτέχνες και διαθέτει χώρους παραγωγής και φιλοξενίας καθώς και εκθεσιακούς χώρους και καταστήματα πώλησης αυθεντικών κυπριακών χειροτεχνημάτων. Τα εργαστήρια, τα εκθετήρια και οι υπόλοιποι χώροι της ΥΚΧ είναι ανοικτοί στο κοινό, σε οργανωμένες ομάδες τουριστών ή ιδρυμάτων και οργανωμένων συνόλων.
- ii. Την πραγματοποίηση επισκέψεων συμβουλευτικών υπηρεσιών και έμπρακτης βοήθειας σε μουσεία, αρχεία και πολιτιστικά κέντρα, χώρους, οργανώσεις και ιδρύματα.

---

¹ ΕΕ L187 της 26.6.2014, σ.1.

- iii. Υλική κληρονομιά, σχετική με χειροτεχνήματα, τις πρώτες ύλες και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την κατασκευή τους τα οποία αποτελούν μέρος της Κυπριακής πολιτιστικής κληρονομιάς. Στον τομέα της παραγωγής η ΥΚΧ διατηρεί εργαστήρια για την παραγωγή ειδικών χειροτεχνημάτων κυρίως αυτών που ο ιδιωτικός τομέας αδυνατεί να παράξει. Επιπρόσθετα, παραχωρεί τους χώρους της (όπου αυτό είναι πρακτικά δυνατό) σε ιδιώτες χειροτέχνες για σκοπούς παραγωγής ενώ, ενσωματώνει αριθμό χειροτεχνημάτων που κατασκευάζονται από ιδιώτες και πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια (παραδείγματος χάριν, υλικών, τρόπου κατασκευής, ποιότητας, αισθητικής, μοναδικότητας, εμπορευσιμότητας και άλλα), στη συλλογή που διατίθεται στα καταστήματα πώλησης που διατηρεί.
- iv. Άυλη κληρονομιά οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων των εθίμων και της χειροτεχνίας της λαϊκής παράδοσης. Η ΥΚΧ διαθέτει Αρχείο Τεκμηρίωσης που αποτελεί πηγή πληροφοριών και έμπνευσης για τους νεότερους χειροτέχνες. Στο αρχείο υπάρχουν πρότυπα ή αντιπροσωπευτικά δείγματα παραδοσιακών χειροτεχνημάτων, έντυπο υλικό, εκδόσεις, οπτικοακουστικό και φωτογραφικό υλικό καθώς και μητρώο χειροτεχνών. Επίσης, διεξάγονται μελέτες και ετοιμάζεται υλικό για τη δημιουργία πληροφοριακών εντύπων και ψηφιακών μέσων σε θέματα χειροτεχνίας.
- v. Πολιτιστικές ή/και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, παραστάσεις, φεστιβάλ, εκθέσεις και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές δραστηριότητες. Το προσωπικό της ΥΚΧ μπορεί υπό κάποιες προϋποθέσεις να λάβει ενεργά μέρος ή να συμβάλει με συμβουλές και πληροφορίες για την πραγματοποίηση τέτοιων εκδηλώσεων. Επίσης, χειροτεχνήματα και εξοπλισμός μπορεί να πωληθεί ή υπό προϋποθέσεις να παραχωρηθεί προσωρινά.
- vi. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες καθώς και την ανάδειξη της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης, μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού μεταξύ άλλων και με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Η ΥΚΧ διενεργεί σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων η θεματολογία των οποίων, καλύπτει τους κυριότερους τομείς της παραδοσιακής χειροτεχνίας. Το περιεχόμενο και η διάρκεια τους διαφέρει ανάλογα με τους στόχους του προγράμματος, τις γνώσεις και τις ανάγκες του ακροατηρίου. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΥΚΧ απευθύνονται σε υφιστάμενους και νέους χειροτέχνες, οργανωμένα σύνολα, κοινότητες, εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά και το ευρύτερο κοινό. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι δύναται να καταβάλουν κάποιο αντίτιμο για κάλυψη μέρους των εξόδων της εκπαίδευσης όπως πρώτες ύλες, και γενικά έξοδα.
- vii. Στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων εντάσσεται και η δωρεάν παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών (κυρίως σε τεχνικά θέματα) και πληροφοριών που το προσωπικό της ΥΚΧ παρέχει σε χειροτέχνες, οργανωμένα σύνολα, εκπαιδευτικά ιδρύματα και στο ευρύτερο κοινό σε

συναφή με τη Κυπριακή χειροτεχνίας θέματα. Επιπρόσθετα, μέσω Σχεδίων άλλων Υπουργείων, ή άλλων οργανισμών (παραδείγματος χάριν του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις ή απασχολούνται σε τομείς που καλύπτουν οι δραστηριότητες της ΥΚΧ, άτομα συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού.

- viii. Παροχή υπηρεσιών σύνταξης ή σύνθεσης, επεξεργασίας, παραγωγής, διανομής, ψηφιοποίησης και έκδοσης συναφών με τη χειροτεχνία και την πολιτιστική παράδοση της Κύπρου έργων συμπεριλαμβανομένων και μεταφράσεων.

Γενικά η ΥΚΧ συνεισφέρει πολιτιστικά, κοινωνικά και οικονομικά, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη διατήρηση του βιοτικού επιπέδου, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο. Επιπρόσθετα μέσα από το έργο, τις δραστηριότητες και τα προγράμματα της, επωφελούνται άτομα, ομάδες ατόμων και το ευρύτερο κυπριακό κοινό, σε θέματα που άπτονται των δραστηριοτήτων/ενδιαφερόντων τους και αφορούν πάντοτε τη διάσωση, διατήρηση, και προώθηση της παραδοσιακής χειροτεχνίας και πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου.

3. Χρηματοδότηση του Σχεδίου (Προϋπολογισμός)

Το Σχέδιο χρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Νόμου του προϋπολογισμού της Δημοκρατίας (Κεφάλαιο 140163 και συναφή Άρθρα) για κάθε οικονομικό έτος που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου.

Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για την περίοδο 2018-2020 θα ανέρχεται μέχρι τα € 5,4 εκ., με δυνατότητα υπέρβασης μέχρι 20% του ύψους του προϋπολογισμού.

4. Δικαιούχος και Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου

Δικαιούχος είναι η ΥΚΧ και το Σχέδιο θα εφαρμόζεται κατά τα έτη 2018, 2019 και 2020, με δυνατότητα επέκτασης του μέχρι και τις 30 Ιουνίου 2021.

Διευκρινίζεται ότι, το παρόν Σχέδιο αποτελεί συνέχεια αυτού που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Η ημερομηνία έναρξης του είναι η 2^η Φεβρουαρίου 2018 και λήξης η 31^η Δεκεμβρίου 2020, με δυνατότητα παράτασης έξι (6) μηνών.

5. Μορφή της ενίσχυσης

Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τις ακόλουθες δύο μορφές:

- α) Επενδυτικών ενισχύσεων, όπου οι επιλέξιμες δαπάνες εμπίπτουν στα πλαίσια των επενδυτικών ενισχύσεων σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
- β) Ενισχύσεων λειτουργίας

Σημειώνεται ότι, για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.

Όσον αφορά τη σώρευση ενισχύσεων, από κρατικούς ή άλλους ενωσιακούς πόρους, επιτρέπεται εφόσον αυτές δεν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή όταν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες και το σύνολό τους δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης με βάση τον Απαλλακτικό Κανονισμό. Επιπρόσθετα, οι ενισχύσεις που παραχωρούνται δυνάμει του Κανονισμού χρηματοδοτικών προγραμμάτων δε σωρεύονται με καμία ενίσχυση ή σσωνος σημασίας όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η εν λόγω σώρευση θα οδηγούσε σε υπέρβαση της προβλεπόμενης έντασης ενίσχυσης ή ποσού ενίσχυσης με βάση τον Απαλλακτικό Κανονισμό.

Επίσης, Θα πρέπει να τηρούνται και οι πρόνοιες του άρθρου 9 του Απαλλακτικού Κανονισμού για δημοσίευση πληροφοριών.

6. Επιλέξιμες Δαπάνες

6.α) Επενδυτικές ενισχύσεις

Οι δαπάνες που εμπίπτουν στα πλαίσια των επενδυτικών ενισχύσεων περιλαμβάνουν:

- (i) Δαπάνες για την κατασκευή, την αναβάθμιση, την απόκτηση, τη συντήρηση ή τη βελτίωση των υποδομών. Διευκρινίζεται ότι οι υποδομές και η ετήσια δυναμικότητα της ΥΚΧ χρησιμοποιούνται 100% για υποβοήθηση, διατήρηση και ανάπτυξη της Κυπριακής παράδοσης και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (ii) Δαπάνες απόκτησης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, μεταβίβασης ιδιοκτησίας ή υλικής μετεγκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (iii) Δαπάνες για την προστασία, τη διατήρηση, την αποκατάσταση και την αναπλήρωση της υλικής και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένου του επιπλέον κόστους αποθήκευσης υπό κατάλληλες συνθήκες, ειδικών εργαλείων και υλικών, καθώς και δαπάνες για τεκμηρίωση, έρευνα, ψηφιοποίηση και δημοσίευση.
- (iv) Δαπάνες για τη βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ψηφιοποίηση και άλλες νέες τεχνολογίες, δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ιδίως, ράμπες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία, ενδείξεις σε γραφή Braille και διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία), και για την παραγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας όσον αφορά τις παραστάσεις, τα προγράμματα και τους επισκέπτες.
- (v) Δαπάνες για πολιτιστικά έργα και δραστηριότητες, για προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγών, καθώς και υποτροφίες ή διαγωνισμούς έργων,

συμπεριλαμβανομένων και δαπανών για διαδικασίες επιλογής, των δαπανών προώθησης και των δαπανών που προκύπτουν άμεσα από το έργο.

Για τις επενδυτικές ενισχύσεις, το ποσό της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Ο δικαιούχος επιτρέπεται να διατηρεί ένα εύλογο κέρδος κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης περιόδου.

6.β) Ενισχύσεις λειτουργίας, θεωρούνται:

- (i) Οι δαπάνες της ΥΚΧ, των πολιτιστικών ιδρυμάτων και άλλων συνόλων ή του χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς που συνδέονται με διαρκείς ή περιοδικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται εκθέσεις, παραστάσεις και εκδηλώσεις, καθώς και συναφείς πολιτιστικές δραστηριότητες που εντάσσονται στη συνήθη πορεία των εργασιών.
- (ii) Οι δαπάνες για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, καθώς και για προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού.
- (iii) Οι δαπάνες για τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού στα πολιτιστικά ιδρύματα ή τους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς και στις δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της ψηφιοποίησης και της χρήσης νέων τεχνολογιών, καθώς και οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία.
- (iv) Οι δαπάνες που συνδέονται άμεσα με το έργο και τις δραστηριότητες της ΥΚΧ, όπως η απλή ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων και χώρων πολιτιστικών εκδηλώσεων, τα έξοδα ταξιδιού, χειροτεχνήματα, εξοπλισμό, υλικά και προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με το πολιτιστικό έργο ή τη δραστηριότητα, δομές για εκθέσεις, δανεισμός, μίσθωση και απόσβεση εργαλείων, λογισμικού και εξοπλισμού, οι δαπάνες για τα δικαιώματα πρόσβασης σε έργα καλυπτόμενα από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα περιεχόμενα προστατευόμενα από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δαπάνες προώθησης και οι δαπάνες που προκύπτουν άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα.
- (v) Οι δαπάνες για το προσωπικό που απασχολείται στην ΥΚΧ, τον χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς ή το έργο.
- (vi) Οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους και παρόχους υπηρεσιών, οι οποίες προκύπτουν άμεσα από το έργο.

Για τις ενισχύσεις λειτουργίας, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την κάλυψη των ζημιών εκμετάλλευσης και ένα εύλογο κέρδος κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

7. Τρόπος καταβολής της Χορηγίας

Η Δημόσια Χρηματοδότηση γίνεται μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και η καταβολή της χορηγίας με την έκδοση των σχετικών πληρωμών από την Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας. Επιπρόσθετα, η ΥΚΧ στελεχώνεται και από αριθμό λειτουργών που εμπίπτουν στο μισθολόγιο του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

8. Ερμηνείες– Τροποποιήσεις

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου που διευκολύνουν την εφαρμογή του.

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Ιανουάριος 2018